

Kære Frank Jensen

Du siger i strategi for kommuneplan i 2019: "København er en af verdens bedste byer at bo i. Vi har gode boliger, hyggelige gårdmiljøer, grønne områder og en levende havn. Vi har gode servicefaciliteter, et varieret og inspirerende by- og kulturliv, grønne oaser og parker og byen er et trygt sted for både børn og voksne". Jeg er ikke helt enig, men engang følte jeg mig hjemme blandt de indbyggere og arbejdere der nu er væk, ligesom min petroleumsosende baggårdslejlighed er revet ned.

Men der er meget jeg savner:

Jeg savner gårdsangerne der fandt ind i min baggård og berigede mit musikalske univers.

Jeg savner lyden af sporvognens skramlen, kørefornøjelsen og glæden ved smukke messingbeslag og mange skønne detaljer modsat tidens kedsommelige busser, metro og tog.

Jeg savner fabrikkernes fyraftens fløjten, som fortalte dagens slid var slut, og jeg savner arbejderbyens mennesker der gav plads til særlinge og originaler.

Jeg savner at se folk i arbejdstøj på vej hjem fra arbejde, jeg savner håndværkere med tid til at pifte efter pigerne, og jeg savner min slagter, ismejeri, grønthandler og købmand.

Jeg savner Københavns livlige erhvervshavn med små og store skibe, som inspirerede til drømme om fjerne lande, og jeg savner pauserne på broen, når broklapperne gik op og ned for fremmede skibe.

Når du Frank omtaler byen som mangfoldig har jeg svært ved at se det, tværtimod bliver den mere og mere ensartet, nu med designede pladser der kan afholde fattigrøve til at slå sig ned.

Arbejderklassens mere rummelige tilgang til livet er væk, og byens fokus på et ensidigt erhvervsliv og en spekulativ boligudvikling, har medført en segregering af klasser og befolkningsgrupper, som indebærer fremmedgørelse for alle parter.

Ja byen er da blevet rigtig pæn, og det er vel derfor fattige, de rygende, de grimme og de hjemløse skal bortvises, for de passer ikke mere ind i bybilledet og middelklassen selvforståelse.

Det er meget muligt byen har tårne på,
men det mor' mig altså mer' en morgen at gå,
i de dæmringslyse gader hjem fra Adlon,
møde første morgenmænd og sidste natvogn.
En fuld mand med sin sang,
en ismand med sin stang.
Dagen i gang. Ta' og kys det hele fra mig!
De første nette pi'r,
de sidste lette pi'r, trætter pi'r.
Ta' og kys det hele fra mig!
Jeg syn's at dagen netop ender så kønt,
sådan med morgenstemning, sollys og grønt.
Byens konkyliesang, den københavnske klang,
lyt engang!

Kultur i byen er blevet til noget fint og elitært, og agerer som praleeffekt for de spidsborgere der har overtaget byen. Før var der et inspirerende by- og kulturliv på torve og værtshuse, hvor der blev sunget viser om liv, død og kærlighed til lyden af harmonika og sav. Den fællesskabssamlende bykultur er nu afløst af kommercielle events og en altdominerende café-kultur.

De grønne oaser du henviser til, er svære at få øje på, for hver en tomt i husrækken skal jo bebygges.

Er du klar over at nybyggeriet forfølger den spekulationsmodel, man i 1880'erne kaldte for planlagt overbebyggelse, og ved du at kommunen nu accepterer en bebyggelsestæthed som i 1920 afvistes som uegnet til moderne sunde boligbebyggelser..

Godt nok har vi fået varmt vand, bad og fjernvarme, lækre elementkøkkener og termoruder og en hulens

masse boligareal pr. person: fra ca. 15m² til 42 m² siden jeg var lille, men alligevel jeg anser ikke mere byen som den bedste i verden.

Kulturen blevet for forbrugsorienteret og mangfoldighed er jo ikke blot et spørgsmål om flest mulige events og kommercielle tilbud, men et spørgsmål om bred social repræsentation og interaktion i byens rum, og ikke mindst et tolerant syn på de der er anderledes. Dette har dog aldrig før været middelklassens eller borgerskabets force, så med deres indtagelse af byen er noget væsentlig gået tabt af byens sjæl, som jeg virkelig savner. Nutidens by ville aldrig have inspireret Poul Henningsen til hans fine sang fra 1932, som jeg glad trallede i min ungdom på vej hjem fra Laurits Betjent kl. 5 om morgenen.

De bedste hilsener fra en gammel Københavner, som desværre ikke har set de sociale byplanvisioner realiseret, vi indfødte her i byen engang drømte om.

Hanne Schmidt arkitekt.